

Update Onderwijssemantiek

Voor:	Architectuurraad Edustandaard
Van:	Brian Dommisse, namens Werkgroep Onderwijssemantiek
Datum	13 oktober 2026
Betreft	Vaststellen en informeren

Doel

- Vaststellen twee voorstellen
- Kennismaken van de voortgang op een aantal onderdelen

De voorstellen zijn in het QA-team van 29 september 2026 besproken en goedgekeurd. De gevraagde besluiten en acties zijn gebaseerd op de adviezen van het QA-team.

Voortgang

Voortgang - Afsplitsing FORA Begrippenkader van ROSA Begrippenkader

Het ROSA Begrippenkader bevatte een grote hoeveelheid begrippen die waren afgeleid van informatieobjecten uit de FORA. Deze waren te filteren via de collectie FORA. Een groot aantal van die begrippen (meer dan 100) worden alleen gebezigt in het funderend onderwijs of hebben daar een eigen specifieke betekenis/beschrijving.

Met de introductie van een beheersysteem eind 2025, waarmee meerdere begrippenkaders kunnen worden beheerd, kon de wens om een eigen FORA Begrippenkader op te stellen waarin fo-specifieke begrippen zijn opgenomen gehonoreerd worden.

In een aantal selectierondes zijn deze fo-specifieke begrippen aangemerkt om opgenomen te worden in een eigen FORA Begrippenkader en daarmee verwijderd uit het ROSA Begrippenkader.

Verder zijn een 100-tal begrippen uit de ROSA ook relevant voor het funderend onderwijs en worden die dan ook opgenomen in het FORA Begrippenkader. Het gaat hier om 1-op-1 hergebruik, waarbij de URI van zo'n hergebruikt begrip die van het ROSA Begrippenkader blijft.

Gevraagde reactie AR:

- Notie nemen van deze ontwikkeling.

Voortgang - Ontwikkelingen onderwijsbegrippen.nl

Zie: <https://onderwijsbegrippen.nl/nl/>

Onderwijsbegrippen.nl is onderdeel van de dienst Onderwijsbegrippen die bij Edustandaard is ondergebracht. De dienst bestaat uit eerdergenoemd beheersysteem en uit een platform waarop diverse begrippenkaders in het onderwijs (ook die elders beheerd worden) zijn samengebracht en waarmee onder meer integraal gezocht kan worden over alle begrippenkaders heen. Ook diverse vormen van distributie worden vanuit dit platform ondersteund.

De huidige inrichting van onderwijsbegrippen.nl, waar de bovenstaande link nu nog naar verwijst, is nog gebaseerd op de SKOSMOS-software waarop ook BegrippenXL en de [NORA Begrippenviewer](#) draait, maar dat gaat eind 2026 veranderen. Deze platformsoftware wordt vervangen waardoor de publicatie en distributie van begrippenkaders beter wordt ondersteund en veel van de gewenste requirements kunnen worden ingewilligd. Vanuit de werkgroep Onderwijssemantiek van Edustandaard en door Kennisnet zijn veel van die requirements voor deze aanpassing ingebracht. Die zullen zoveel mogelijk ook worden geïmplementeerd. De werkgroep

Onderwijssemantiek is betrokken bij het testen en beoordelen van de aanpassingen. Belangrijkste aanpassingen zijn:

- het volledig tonen van de NL-SBB-structuur,
- betere zoek- en filtermogelijkheden,
- een gebruikersvriendelijke(re) look-and-feel,
- meer mogelijkheden voor de diensteigenaar om zelf informatiepagina's te onderhouden,
- tonen van (meer) relevante metadata over begrippenkaders zelf.

Uitbreiden naar het publiceren van meerdere begrippenkaders zit in de planning. Afstemming hierover loopt met onder meer SLO, DUO en MBO Digitaal.

Gevraagde reactie AR:

- Notie nemen van deze ontwikkeling.

Voorstellen

URI-strategie

Zie document: *2026-09 URI Strategie voor begrippenkaders in het onderwijs*

Voor de begrippenkaders uitgewerkt conform de NL-SBB-standaard die onder het beheer vallen van Edustandaard c.q. Kennisnet is een URI-strategie opgesteld om die begrippenkaders en begrippen (en eventueel ook collecties) te voorzien van een eenduidige URI-structuur.

Deze strategie (structuur en routing) wordt aanbevolen om ook voor andere begrippenkaders in het onderwijs te gaan hanteren. De invulling van de onderdelen (domain, reference) zal echter vaak anders zijn.

Deze URI-strategie is op 6 oktober exact zo vastgesteld door de NORA gebruikersraad. Achtergrondinformatie daarover is hier te vinden: https://nora-begrippen.wikixl.nl/index.php/Voorstel_URI_strategie_NORA_Begrippenkaders

Gevraagd besluit AR:

- Vaststellen van de URI-strategie

Resultaat – Nieuw voorgestelde begrippen en Herziene begrippen

Zie: *010 - 2026-Q3 Begrippen - Herzien en opnieuw voorgesteld en Voorgesteld*

(NB het document toont alleen de voorkeursterm, (eventueel de oude definitie, (nieuw) voorgestelde definitie en de wijzigingsnotitie. Door te klikken op de links van de begripsnamen kunnen ook de andere attributen bekeken worden).

In de afgelopen maanden zijn een aantal begrippen herzien en een aantal begrippen nieuw opgevoerd. Deze worden nu voorgesteld om op te nemen in het ROSA Begrippenkader. De wijzigingen zijn naar aanleiding van:

- de inhoudelijke beoordeling die bij de afsplitsing van fo-begrippen vanuit het ROSA Begrippenkader naar het FORA Begrippenkader is uitgevoerd,
- de herdefinitie van de "resultaten" (agendapunt 7 - Update ROSA)
- de afstemming met Edu-V over begrippen als "leermiddel", "leermateriaal", "onderwijsmateriaal", "toetsscore".

Gevraagd besluit AR:

- Vaststellen van de voorgestelde nieuwe en de herziene begrippen.

NB Nieuwe en gewijzigde FORA-begrippen hebben op dit moment geen eigen vaststellend gremium. Daarom komen ze in het QA-team en de AR ook langs voorlopig. Mochten die ook relevant zijn voor andere werkingsgebieden (mbo, ho) dan kunnen ze hergebruikt of geadopteerd worden in het ROSA Begrippenkader en mogelijk later in eigen MORA en HORA Begrippenkaders.